

בית משפט לענייני משפחה בראשון לציון**תלה"מ 17-08-7890 אלמוני נ' פלונית**

תיק חיצוני : מספר תיק חיצוני

בפני סגן הנשיאה, כב' השופט נחשון פישר**תובע****אלמוני****ע"י ב"כ עוה"ד אלינור לייבוביץ****נגד****פלונית****נתבעת****ע"י ב"כ עוה"ד ויקי פוני****פסק דין**

לפניי תביעה שהגיש התובע (להלן : "התובע" ו/או "האב") בעניין ילדיו הקטינים כנגד הנתבעת (להלן : "הנתבעת" ו/או "האם") בהיעתר מלפני בית המשפט, לחייב את הנתבעת, האם, לשאת במזונות ילדיהם הקטינים של הצדדים.

רקע נדרש לעניין

1. הצדדים הם בני זוג לשעבר אשר נישאו זל"ז ביום xx.xx.1996 והתגרשו זמ"ז בגט פיטורין בתחילת שנת 2013.

2. מנישואיהם אלו נולדו שישה ילדים, שניים מהם היו בגירים במועד הגשת התביעה. משכך, התביעה הוגשה בשם ארבעת הקטינים דאז - קטינה ילידת 2000 (כבת 18 כיום), קטין יליד 2002 (כבן 16 כיום), קטין יליד 2003 (כבן 15 היום), קטין יליד 2007 (כבן 11 היום).

3. במהלך חייהם המשותפים ניהלו הצדדים אורח חיים חרדי והשתייכו לזרם _____

4. יחסי הצדדים נקלעו למשבר לפני כ-6 שנים לערך, כאשר אז, ומאז ועד היום בחרה הנתבעת ובוחרת לנהל אורח חיים חילוני.

5. הצדדים מוכרים היטב למותב זה החל משנת 2012 והם ניהלו בעבר כ-5 תביעות נוספות אשר הוגשו מטעם הנתבעת בענייני רכוש, מזונות ומשמורת. לאחר ארבעה דיונים הגיעו הצדדים ביום 9.1.13 להסכמות ביחס לרכוש המשותף וכתוצאה מהן ובמסגרת איזון כולל בין הצדדים, הנתבעת קיבלה סכום של 350,000 ₪.

6. כאן המקום לציין כי במהלך ההליכים המשפטיים בחרה הנתבעת להעדר מחלק מהדיונים, שהתקיימו בהעדר נוכחותה, וליסוע לתקופות ממושכות ל_____.

7. ביום 13.02.13 אישר בית הדין הרבני האזורי ב_____ את הסכמות הצדדים ביחס למשמורת הקטינים, שנותרה בידי התובע.

8. סוגיית מזונות הקטינים לא נדונה במסגרת ההסכם או במסגרת דיונית אחרת ולמעשה לא הוכרעה טרם פתיחת הליך זה.

9. למען השלמת התמונה יצוין כי התובע נישא בשנית והוא מגדל את ילדיו המשותפים לו ולנתבעת יחד עם ילדיה הנוספים של אשתו השנייה וכן את הילדה המשותפת לו ולרעייתו.

טענות התובע:

10. התובע טוען כי תביעה זו הוגשה לאחר שנודע לו כי הנתבעת עתידה לרשת את סבתה המנוחה על פי צוואה לה ניתן צו קיום. כפי שהתברר במהלך ניהול הליך זה, מדובר על סכום של 1,200,000 ₪ לפחות אותו ירשה הנתבעת.

11. לטענת התובע, הנתבעת מתעלמת מכל אחריות כלפי הילדים ואינה משתתפת בהוצאותיהם.

12. עוד טוען התובע, כי הנתבעת שוהה תקופות ממושכות ב _____ ובשל מצבה הנפשי מתראה עם הקטינים, גם כשנמצאת היא בארץ, רק פעם בשבוע למשך מספר שעות במרכז קשר, כך רוב נטל גידול הילדים הן זה הכלכלי, והן זה הרגשי, מוטל על כתפיו.
13. התובע טוען כי הוא עוסק מורשה בתחום _____, _____ ו _____, בעסק אשר הוקם במשותף עם הנתבעת לפני כ-9 שנים. במהלך החיים המשותפים עבדה עמו הנתבעת בעסק לרבות ב _____ כיום, טוען התובע כי העסק מופעל באופן בלעדי על ידו וכי הכנסתו עומדת על סכום של 10,000 ₪ בחודש.
14. לטענתו, לאחר שהנתבעת עזבה את בית הצדדים, היא התקיימה מקצבת נכות מהביטוח הלאומי בסכום של 4,000 ₪ לחודש בגין נכות נפשית זמנית. כיום יש לנתבעת 20% נכות נפשית לצמיתות אולם היא אינה מקבלת קצבה בגינה.
15. התובע טוען כי במהלך החיים המשותפים ניהלו הצדדים רמת חיים ממוצעת.
16. לטענת התובע, הקטינים נפגשים פעם בשבוע עם פסיכולוגית משפחתית, אשר הנתבעת איננה משתתפת בעלויות הטיפול - הן הקבוצתי והן הפרטני לו זקוקים הקטינים ואותו הם מקבלים.
17. עוד טוען התובע כי חגג לשלושה מהקטינים אירוע בר מצווה וחיתן את בתם הבכורה. אירועים אלו עלו ממון רב אולם הנתבעת מצידה לא השתתפה בהוצאות הנדרשות.
18. מוסיף וטוען התובע כי לנתבעת יכולת ומסוגלות לעבוד ולהתפרנס, והיא בעלת השכלה ומקצוע. לטענתו, הנתבעת היא _____ בחנויות יוקרתיות ב _____ וכן בעלת מספר אתרי אינטרנט בהם היא מוכרת את מוצריה ואת _____ שעיצבה וייצרה.
19. התובע טוען, כי מאחר והוא מפרנס לבדו את הקטינים, הצטברו לו חובות רבים הן לגורמים פרטיים והן לגורמים עסקיים בסכום כולל של כ-3,000,000 ₪. יצוין שהוכח בהליך, ובהתאם לראיות שצירף התובע עולה כי סכום חובותיו השונים נאמד על למעלה מחצי מיליון ₪ (לא כולל חוב המשכנתא בגין הדירה).
20. הנתבע מתגורר בדירה בבעלותו עליה רובץ חוב משכנתא בסכום של כ-500,000 ₪. הוא נושא בהחזר משכנתא חודשי בסך של כ-3,200 ₪.
21. התובע מבסס את עילת תביעתו בהתאם להלכות הקיימות הקובעות כי בתביעת מזונות קטין מאביו רשאי בית המשפט להתחשב גם בהכנסות של האם. כמו כן, נסמך הוא על ההלכה שנקבעה

על ידי בית המשפט העליון בבע"מ 919/15 המטילה ובנסיבות מסוימות חיוב שווה במזונות על שני ההורים.

22. התובע עותר לחייב את הנתבעת במזונות ריאליים עבור הקטינים. עבור מדור והוצאותיו התבקש סכום של 4,335 ₪. עבור הבת (שבינתיים הפכה לבגירה) נתבקש סכום של 4,314 ₪, ועבור שלושת הקטינים מבוקש סכום של 5,120 ₪ עבור כל קטין. סכום זה כולל בין היתר: 800 ₪ עבור הוצאות מזון וכלכלה, 340 ₪ עבור ביגוד והנעלה, 1,000 ₪ עבור חינוך וסכום של 2,500 ₪ עבור טיפול נפשי. בסך הכל מבקש התובע לפסוק עבור ארבעה הקטינים סך של 12,000 ₪ לחודש החל ממועד הגשת תביעת הגירושין, ולחילופין מבוקש לחייב את הנתבעת ממועד הגשת תביעה זו.

23. עוד עותר האב לדמי טיפול בסכום 2,000 ₪ לחודש ולמחצית הוצאות חינוכיות והוצאות רפואיות חריגות שאינן נכללות בסל הבריאות.

טענות הנתבעת:

24. לטענת הנתבעת, בשנת 2017 היא קיבלה חלק מירושת סבתה בסכום של 1,200,000 ₪ (נספח ט לאסמכתאות שצירפה). לאחר סילוק חובותיה עומדים לרשותה 700,000 ₪ שאינם מספיקים לה על מנת לרכוש דירה או לכלכל את עצמה בהעדר הכנסה.

25. לטענתה, מאז הגירושין היא לא עבדה במשך תקופה ממושכת ולכן נצברו לחובתה חובות לבני משפחתה, לבן זוגה לשעבר ולבנקים בסכום של אלפי שקלים.

26. לטענת הנתבעת, היא נמצאת במעקב רפואי לאחר שאובחנה כלוקה במחלת הסרטן וכן נזקקת לתרופות מיוחדות בגין מצבה הנפשי.

27. מוסיפה וטוענת הנתבעת כי התפשרה רבות בסוגית הרכוש עובר לגיבוש ההסדר שבין הצדדים, מתוך תקווה שבד בבד יוסדרו ענייני השהות בינה לבין הקטינים ויעברו להכרעתו של בית המשפט. אולם אף שהאב הסכים לכך בתחילה - הרי שבהמשך שינה את דעתו בנושא. הנתבעת טוענת כי ויתרה על העסק ל_____ שיזמה את פתיחתו וכן על שתי דירות שהביאה לנישואין.

28. מוסיפה וטוענת הנתבעת כי כיום מצבה הנפשי השתפר ובהתאם להחלטת בית הדין הרבני היא מתראה עם הילדים מחוץ למרכז קשר אולם הנתבע מסרב לקבל את ההחלטה וממשיך להסית את הקטינים כנגדה.

29. עוד טוענת הנתבעת, כי בניגוד לטענות התובע, עסקו רווחי יותר מזה שהוצהר על ידו והוא יכול למשוך גם 40,000 ₪ לחודש. בסיכומיה מפנה הנתבעת אל העובדה כי התובע לא צירף אסמכתאות בדבר הכנסותיו או הכנסות אשתו המנהלת עסק עצמאי.

30. לטענת הנתבעת, היא שבה ארצה מ_____ לאחר שניסיונה להקים (בעזרת הכספים שקיבלה במסגרת האיזון) עסק - כשל. היא נלחמה על כך שהקטינים יישארו במשמורתה ואף שכרה לשם כך דירה ב_____.

31. ביחס לטיפול הפסיכולוגי לקטינים טענה הנתבעת כי לא הסכימה למטפלת הנוכחית והציעה לנתבע לפנות לשירות מקצועי אחר לילד ולמשפחה אך הוא סירב. לטענתה שילמה עד כה עבור רכיב זה כ-2,900 ₪.

32. לטענתה, היא קונה עבור הילדים בגדים ונעליים, ממתקים, מממנת להם חוגים (חוג תופים ומערכת תופים, חוג ספרות סת"ם, חוג ציור ועוד), שעונים, משחקי מחשב וחומרי ניקוי. כמו כן, היא נותנת לקטינים דמי כיס פעם בחודש וקונה להם מתנות ליום ההולדת.

33. לטענת הנתבעת, היא נאלצת לשכור רכב על מנת להגיע ל_____ ולפגוש שם את הקטינים והדבר כרוך בעלות נוספת מצידה.

34. עוד טוענת הנתבעת כי הקטינים _____ ו_____ לומדים בישיבות וחוזרים לבית התובע רק פעם בשבועיים.

35. לטענת הנתבעת, לא קיימת חובה בדין לפיה עליה לשאת במזונות ילדיה לאור מצבה הכלכלי הקשה, וכי הוצאות הקטינים כפי שתוארו בכתב התביעה הינם מנופחים ומוגזמים וממילא שאינם תואמים את המציאות ואת היכולת הכלכלית.

36. בסיכומיה ממשיכה וטוענת הנתבעת כי עסקינן בחיובים שלובים כאשר במסגרת ההסדר הרכושי בין הצדדים נטל התובע על עצמו את מימון הקטינים תמורת חלקה ברכוש המשותף ומשכך אין לחייבה בסכום נוסף ומבקשת לחזור בה מההסדר.

כבר עתה אומר כי טענתה זו מהווה הרחבת חזית אסורה ועדיף שלא הייתה באה אל העולם.

ההליך הדיוני

37. התביעה שבכותרת הוגשה בחודש אוגוסט 2017.

38. ביום 20.12.17 לאחר ששמעתי את טענות הצדדים לגופן לא מצאתי לסלק את התביעה על הסף כבקשת ב"כ הנתבעת והתביעה נקבעה לשמיעת הוכחות.

39. לאחר שמיעת עדויות הצדדים ועדה מטעם הנתבעת ביום 16.04.18 ניתן צו להגשת סיכומים.

דין והכרעה

40. לפנינו מקרה קשה ומורכב בו קטינים מקיימים קשר חלקי עם אמם בעקבות שינוי אורח חייה מחרדי לחילוני, עובדה שאף הובילה לגירושי הצדדים והשפיע השפעה מהותית על מערכת היחסים בין האם לבין ילדיה.

41. אף כי לא עומדת לפניי תביעה בעניין הסדרי שהות בין האם לבין הקטינים, היות וסמכות זו נתונה לבית הדין הרבני, קשה להתעלם מטענותיהם הקשות של הצדדים אחד כלפי השנייה בדבר אחריותה ההורית של האם, כאשר מחד גיסא טוען האב כי מצבה הנפשי אינו מאפשר לה להתראות עם הקטינים באופן חופשי, ומאידך גיסא טוענת האם כי האב הוא שאחראי להסתת הקטינים כנגדה ולמערכת היחסים הרעועה שמתקיימת בינה לבין הקטינים כבר לאורך שנים.

42. בהתאם להחלטת בית דין הרבני שצורפה כנספח א' לסיכומי הנתבעת, הנתבעת פוגשת את הקטינים מדי יום ראשון למשך כ-4.5 שעות. לטענתה, התובע ממשיך להסית את הקטינים כנגדה וכתוצאה מכך, שניים מהקטינים מסרבים להיפגש עמה. מהתסקיר שהוגש לבית הדין הרבני עולה כי האם מביעה רצון עז לפגוש את הקטינים ומודעת לעברה הנפשי, וכי האב הביע התנגדות לקיום המפגשים עם האם מחוץ למרכז הקשר לאור קשיי העבר של הקטינים והצורך בהשלמת הטיפול הפסיכולוגי בטרם יוסדרו מפגשים שאינם מפוקחים.

43. אומר כבר עתה וכפי שיוסבר אף בהמשך, כי המציאות, בה פוגשים הקטינים באופן מצומצם את אמם כאשר גם לאב אחריות בדבר, משליכה באופן ישיר על היקף חיובה של הנתבעת בדמי המזונות, בדיוק כפי שהיה ראוי שיקרה גם במצב הפוך בו התנהלות האם, מגבילה ומצמצמת את הקשר שבין האב לבין ילדיו.

44. כעת אפנה לבחון את המקור הנורמטיבי להטלת חובת תשלום המזונות על הנתבעת.

45. התובע מבסס את מקור חיוב הנתבעת לזון את ילדיה - מדין צדקה (לעניין זה ראה: ע"א 2776/94 קינד נ' קינד), מ"א (תל אביב) 5677/93, הינד נ' הינד, ע"א 166/66 גולדמן נ' ג' דמן, פ"ד כ (2) 533,536; ע"א 508/70 נתוביץ נ' נתוביץ, פ"ד כה' (1) 603, 609; ע"א 4523/90 קהאן נ' קהאן, פ"ד מה' (5) 529, 531; ע"א 93/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט' (3) 822, 828. ובהתאם לכללים המנחים שנקבעו בהלכת בע"מ 919/15.

46. הפסיקה בסוגית חיוב אם במזונות ילדיה מדין צדקה, עת האב הינו משמורן - הינה דלה. חיוב זה בד"כ נעשה במשורה, בזהירות ובמקרים חריגים בלבד. במרבית המקרים חיוב זה נתבקש בנוגע לקטינים שחצו את גיל 15 ולרוב נפסקו לאם סכומי מזונות נמוכים. ראו: תמ"ש (ר"ג) 4869/99 ע.ש. ואח' נ' ע.ד. (פורסם בנבו), תמ"ש (ר"ג) 33690/02 פלוני נ' אלמוני (פורסם בנבו), תמ"ש (חי) 10218/02 א.ו. נ' צ.ו. (פורסם בנבו), תמ"ש (ב"ש) 34894-08-10 (פורסם בנבו, ביום 9.6.11).

47. עיון במיעוט המקרים שהגיעו לבית המשפט בהם התבקש חיוב האם במזונות ילדיה מלמד כי טרם נסלל הנתביב הראוי לכך. כשלעצמי, סבור אני כי רוח הלכת בע"מ 919/15 תוביל לתוצאות שיווניות יותר עת עסקין באב משמורן שתובע מזונות ילדים מהאם כך שלדעתי מצבים בהם תחויב אם במזונות ילדיהם הקטינים של צדדים, השהים במשמורת אביהם, מדין צדקה או בהתאם לעקרונות השוויון שנקבעו בבע"מ 919/15 - יורחבו.

48. בהקשר זה, אני מוצא להפנות אל תמ"ש (י-ם) 56446-06-16 י נ' י.ו. (מיום 12.9.17) על ידי חברתי, כב' השופטת אורית בן דור ליבל שניתן לאחר הלכת בע"מ 919/15 ובנסיבות הזהות למקרה שבעניינינו, תביעת מזונות עבור 5 קטינות, כולן מעל גיל 6 שהוגשה מטעם אב משמורן, כנגד האם אשר מתראה עם בנותיה מעת לעת. התוצאה אליה הגיעה חברתי, השופטת בן דור ליבל, לאחר שבחנה את הכנסותיהם, חובותיהם ונכסיהם השונים של הצדדים, היא חיוב התובע ב-90% מהוצאות הקטינות, וחיוב הנתבעת, בסך של 440 ₪ לחודש, בלבד, באמצעות רכישת ביגוד והנעלה עבורן.

49. שיח השוויון אינו נטע זר בנוף פסיקותיו של בית משפט לענייני משפחה, ומזה שנים שערך חשוב זה מפעפע פעם אחר פעם בפסקי הדין שניתנו בו. אולם ההלכה שיצאה מלפני בית המשפט העליון בבע"מ 919/15 העניקה את החותמת המבורכת לשיח רב השנים ולשינוי החברתי שהתחולל מזה זמן.

50. ניתן לדעתי לומר כי הלכת 919/15 בודדה את ההבדל המגדרי בתשלום המזונות, באימוץ פרשנות ליברלית ומודרנית של תקנת הרבנות הראשית תש"ד ובדבריו של כב' השופט פוגלמן להלן:

"סבורני כי עיקרון השוויון במובנו המהותי תומך אף הוא באימוץ פרשנותה החלופית של תקנת תש"ד, שכן זו תאפשר לקבוע את חלוקת נטל המזונות בין הגבר לבין האישה לאחר בחינה פרטנית המתחשבת בנסיבותיהם הרלוונטיות של בני הזוג המסוימים. בחינה כאמור מבוססת על הכרה בפערים הכלכליים הממשיים בין גברים לבין נשים לאחר גירושין, אך נותנת להם משקל רלוונטי בכל מקרה לגופו, וחותרת לתוצאה הצודקת ביותר בנסיבות העניין. לפיכך גם מדובר לדידי בתוצאה המקדמת את השוויון המהותי, ואינה מחילה את עיקרון השוויון באופן פורמליסטי ומכני, כפי הנטען (עניין שדולת הנשים השני, בעמ' 654; בג"ץ 7111/95 מרכז השלטון המקומי נ' הכנסת, פ"ד (3) 485, 501-502 (1996); בג"ץ

720/82 אליצור אגוד ספורטיבי דתי סניף נהריה נ' עיריית נהריה, פ"ד לז(3) 17, 21 (1983)).
(פסקה 125 לפסק הדין).

51. ובהמשך דבריו עומד כב' השופט פוגלמן על התוצאה המאוזנת באימוץ פרשנות חלופית לתקנת תש"ד המגשימה את עקרון השוויון בין המינים:

"עמדנו עתה על השיקולים התומכים באימוץ הפרשנות החלופית לתקנת תש"ד שלפיה בגילאי 6-15 חבים שני ההורים במזונות ילדיהם מדין צדקה. אימוצה של פרשנות זו יביא לכך שבגילאים האמורים תוטל החבות במזונות באופן שווה על שני ההורים, תוך שחלוקת החיוב ביניהם תיעשה על סמך בחינת יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה; הסדר המשמורת הפיזית שנקבע; ויתר הנסיבות הצריכות לעניין. ראינו כי בחירה פרשנית זו נתמכת בהכרעה שקיבל המחוקק האזרחי בחוק המזונות אשר לקביעת המזונות במקרים שבהם לא חל הדין האישי (הכלל בדבר *in pari materia*); כי היא מקדמת את טובת הילד במקרים של משמורת פיזית משותפת - שכן היא מבטיחה כי גם בידי האב יוותרו די משאבים הדרושים לכלכלתו; וכי היא מיטיבה להגשים את השוויון בין האיש לבין האישה, שכן היא מביאה לחלוקת החיוב ביניהם על פי פרמטרים כלכליים רלוונטיים במקרה הנתון. מטעם זה גם סברנו כי אין מדובר בשוויון טכני או פורמלי גרידא, אלא בשוויון מהותי המכיר ומכיל היטב את הפערים המהותיים בין האיש לבין האישה, הן במישור ההורי, הן במישור הכלכלי."

"דעתי היא אפוא כי האיזון בין מכלול השיקולים שעליהם עמדנו תומך באימוץ פרשנותה החלופית של תקנת תש"ד שלפיה בגילאי 6-15 תחול על שני ההורים האחריות למזונות הילדים מדין צדקה, וכי חלוקת החיוב ביניהם תיעשה על סמך יכולתם הכלכלית היחסית מכלל המקורות, לרבות הכנסה מעבודה, כמו גם יתר נסיבות העניין." (שם, בפסקה 142 לפסק הדין).

(פסקה 142 לפסק הדין).

52. עוד נקבע כי כאשר בוחנים את יכולתו הכלכלית של חייב במזונות יש להביא בחשבון לא רק את הכנסתו מעבודה אלא גם את המקורות הכלכליים העומדים לרשותו, לרבות נכסיו [ע"א 130/93 פרייס נ' פרייס פ"ד לח (2), 721, 725], ואף את פוטנציאל השתכרותו [ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור פ"ד מ (1), 147, 151-152] ומשנה תוקף קיבלה גישה זו גם בבע"מ 919/15 כשניקבע כי:

"לפיכך, לותשמעדתניקבעכיבגילאי 6-15 חבים שניה הורים באופן שווה במזונות ילדיהם מדין צדקה, תוך שהחלוקה ביניהם תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, ובשים לב למכלול הנסיבות המקרה."

53. מותב זה הביע את גישתו בהרחבה ביחס להלכת 919/15 וכיצד יש לפרשה בהחלטה במסגרת תלה"מ 7531-05-17 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו ביום 14.11.17).

54. אולם אל נוכח המקרה המיוחד שלפניי מצאתי להוסיף מעט בנושא השוויון.

55. ניצני ערך השוויון חרוטים על המסמך המכונן של מדינת ישראל, מגילת העצמאות, שם נכתב כי:

"מדינת ישראל תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדלי דת, גזע ומין."

56. בהמשך ניתן על ידי המחוקק לערך השוויון מעמד נורמטיבי על חוקי, עם חקיקתו של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

57. מאז ומתמיד היו מאופיינים דיני מזונות הילדים בישראל באי שוויון כלכלי אינהרטי לכאורה, המטיל את מרבית החיוב על האב. מקורה של תפיסה זו בשורשי ההלכה היהודית המחייבת את האב לשאת בדמי מזונות ילדיו (להרחבה בעניין מקורות תקנת אושא ראה את פסק דינו של כב' השופט צבי ויצמן בעמ"ש (מרכז) 50603-01-14 ל' ר' נ' ד' ר, סעיפים 1-2 לפסק הדין (פורסם בנבו ביום 6.1.15).

58. כיום על יסודות העבר, תפיסת השוויון והצדק היא זו שמנחה את בתי המשפט לענייני משפחה ללא הבחנה מגדרית איזו שהיא, כאשר ערך זה וביחד עם תפיסת טובתם ורווחתם של הקטינים ניצב כעליון בפסיקת משמורת והסדרי שהות, רכוש ומזונות.

59. סבורני כי עתה לאחר הלכת 919/15, עקרונות מסורתיים של ההלכה היהודית התמזגו יחד עם עקרונות אזרחיים ליברליים ושוויונים הנותנים מענה לתמורות החברתיות-הכלכליות שחלו בחברה הישראלית מאז הוכרזה עצמאותנו ועוד קודם לכך.

60. עוד אוסיף ואומר כי על אף מעמד העל שניתן לעקרון השוויון במחוזותינו, בל נשכח כי הלכת 919/15 קובעת כי יש לבחון כל מקרה ומקרה בהתאם לנסיבותיו, בהתאם למשפחה הספציפית ולטובתם של הקטינים, מכאן, שגם נסיבות של מקרה זה דורשות אבחנה דומה במנותק מהנושא המגדרי והכללי תוך בחינה שקולה וזהירה של יכולותיהם הכלכליות של ההורים אל מול צרכי הקטינים. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט מ' מזוז בבע"מ 919/15:

"העיקר בעיני הוא שההלכה שאנו קובעים כאן לא תוביל לתוצאה לפיה נעבור מהסדר פורמלי לא הוגן אחד (העדר שוויון מגדרי) להסדר פורמלי לא הוגן אחר (שוויון מגדרי נוקשה). מטרתנו היא להסיר חסם פורמלי בפני הנהגת שוויון מגדרי הוגן, אך זאת

מתוך מודעות שהמטרה אינה שוויון פורמלי אלא שוויון מהותי שאינו מתעלם ממכלול השיקולים והמורכבות של הסיטואציה".

מן הכלל אל הפרט

61. במקרה שלפניי שלושה קטינים מתוך ארבעת התובעים הם בגילאי : 15, 16 ו-11, כאשר הבת הבכורה _____ הייתה כבת 17 וחצי בעת הגשת התביעה וזאת יש לזכור שבתובעים יש עוד שני אחים, הגדולים מהם.
62. האב הוא שנשא ונושא בנטל הטיפול והגידול של ילדיו עוד משנת 2012, עת נפרדו הצדדים, כאשר הנתבעת בחרה מסיבותיה שלה ועל רקע שינוי אורח חייה, שלא להיות נוכחת בחיי הילדים, לעזוב את המקום בו בחרו הצדדים לחיות ולגור יחדיו, ולבלבל את ילדיהם, להתחיל בחייה החדשים, חיים אותם היא בחרה לעצמה, במנותק מהתובע ומששת הילדים הקטינים.
63. ראוי ויש לזכור כשבחרה הנתבעת עבור עצמה אורח חיים שונה מזה שהוסכם והיה מקובל, שריר וקיים בינה לבין התובע, הרי שבחרה לשנות לא רק את אורח חייה שלה אלא את אורחות חייהם של בני המשפחה כולה.
64. התובע נחקר אודות עיתוי הגשת התביעה, כחמש שנים לאחר גירושי הצדדים והעיד כי :
- "אני נושא בעול הילדים לבד, כבר 6 שנים, ההוצאות שלהם מרובות, אני מנסה לסחוב על כתפי מעמסה כל כך כבדה, צובר חובות על חובות, עד שהגיעו מים עד נפש ובמקביל היא קיבלה ירושה, ויש אפשרות להשתתף בהוצאות הילדים אם בית המשפט יחליט על כך".**
(עמ' 4 מול שורות 20-23 לפרוטוקול).
- מהאמור עולה, כי התביעה הוגשה לאחר שנודע לתובע אודות דבר הירושה שעתידה לקבל הנתבעת ואשר לדידו, יש בה כדי לשנות את האיזון שהיה קיים ובאופן כזה שמניב יכולת לנתבעת לשאת יחד איתו בעלות הכלכלית של גידול הקטינים.

הכנסות התובע

65. לתובע עסק מורשה ל_____ . לטענתו הוא מרוויח כ-10,000 ₪ בחודש כאשר על שולחנו סמוכים גם שלושת ילדיה של אשתו השנייה וילדה משותפת אשר נולדה לו ולאשתו מנישואיהם.

66. לכתב תביעתו צירף התובע דוח רווח והפסד לשנת 2016 ממנו עולה כי רווחיו השנתיים נאמדים בסכום של כ-96,000 ₪. כפי שהעיד, הוא עובד יחיד בעסק (עמ' 5 מול שורות 8-9 לפרוטוקול) יצוין כי מסמך זה לא אושר על ידי רואה חשבון, ולא צורפו אסמכתאות נוספות היכולות להעיד על הכנסות התובע.

67. בנוסף העיד התובע כי בבעלותו ארבעה חשבונות בנק אולם לא צורפו תדפיסי חשבון של כל חשבונות הבנק שבבעלותו או במשותף עם אשתו היכולים להוות ראיה ממשית ביחס להכנסה הכוללת במשק הבית שהקים התובע יחד עם רעייתו השנייה.

68. התובע נשאל אודות ההפקדה בסכום של 59,000 ₪ שביצע בבנק מזרחי בחודש ינואר 2018 והשיב: "ברוך השם, עבדתי, הרווחתי... זה עסק זה יכול להיות גם 100,000 ₪, מוכר קונה, קונה מוכר." (עמ' 7 מול שורות 8-11 לפרוטוקול).

69. התובע לא הציג את שיעור הכנסותיו מהעסק. אולם, ממה שהוצג בפניי אני מוצא לאמוד את הכנסתו מעסק בסכום של 10,000 ₪ לחודש. הוכח כי לתובע קיים פוטנציאל השתכרות גבוה ורווחי מהעסק שבבעלותו.

70. יצוין כי התובע צירף לראיותיו דוח רווח והפסד של רעייתו המפעילה עסק ל_____ ממנו עולה כי הממוצע החודשי של הכנסותיה הוא כ-5,200 ₪. אשת התובע אינה נושאת בחובה לזון את ילדיו של התובע, אולם היקף הכנסותיה נדרש לצורך אומדן כללי של הכנסות משק הבית בו מתגוררים הקטינים.

71. עוד יש לזכור כי התובע מקבל קצבת ילדים בסכום של 1,500 ₪ עבור הילדים המתגוררים בבית.

הכנסות הנתבעת

72. הנתבעת זימנה לעדות את הגב' _____, חברתה הטובה אשר הגיעה על מנת להעיד על מצבה הכלכלי של הנתבעת.

73. העדה העידה כי הנתבעת עובדת אצלה ומרוויחה כ-32 ₪ לשעה. יצוין כי העדה העידה כי התובע יצר עמה קשר על מנת לשאול אותה על מה היא מתעדת להעיד.

74. מעיון באסמכתאות ובתדפיסי חשבון הבנק שצירפה הנתבעת עולה כי גובה משכורתה עולה כדי הסך של כ-5,000 ₪ לחודש. במועד הגשת התביעה התגוררה הנתבעת בדירת סבתה המנוחה ולא שילמה דמי שכירות.

75. בסיכומיה טענה הנתבעת כי היא מתגוררת בשכירות יחד עם שותפה, וצירפה אסמכתאות בדבר הוצאות אחזקת המדור בהן היא נושאת.

76. הוכח לפניי כושר השתכרותה של האם שהיא מעצבת _____ בהכשרתה, המסוגלת לפרנס את עצמה. נתון זה בדבר כושר השתכרותה של האם מצטרף למכלול השיקולים עת נדרש בית המשפט לפסוק מזונות ילדים באופן שוויוני. יפים לעניין זה דברי חברי, כב' השופט אסף זגורי בתמ"ש (נצ') 1724-02-15 ע.ג נ' א.ג (פורסם בנבו ביום 10.2.16)

"בהקשר זה אוסיף, כי מרגע שמגיעים אנו לקביעה (נורמטיבית, משפטית ומוסרית), כי גם אמהות חייבות בסיפוק מזונות הילדים, חובה עלינו לשקול גם שאלת מימוש פוטנציאל ההשתכרות. אמנם כן, לשון הפסיקה בהקשר זה נוקטת תמיד בלשון זכר ובהתייחס לאב החב במזונות (ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור, פ"ד מ(1) 1, 147 (1986)), אך "רוח העידן" משתנה כאמור וכך גם רוח השיח (ההדגשה במקור-הערה שלי נ.פ.). אמור מעתה, בית המשפט בוחן פוטנציאל ההשתכרות של שני ההורים החבים במזונות ילדיהם הקטינים ולא רק פוטנציאל ההשתכרות של האב."

77. יתרה מכך, מעדות הנתבעת הסתבר כי מירושת סבתה המנוחה היא קיבלה כרבע מתמורת מכר הדירה בסכום של 1,200,000 ₪ וסכום נוסף של 70,000 ₪. (עמ' 18 מול שורות 4-5 לפרוטוקול).

78. עוד טען התובע כי הנתבעת עתידה לקבל כספים מעיזבון אביה שנפטר בחודש ינואר האחרון. ברם, הנתבעת הכחישה האמור. (עמ' 19 מול שורות 10-12 לפרוטוקול).

רכוש הצדדים

79. לתובע דירה בבעלותו בעיר _____ בגינה משלם הוא משכנתא וכן דירה נוספת הרשומה על שמו _____.

80. כאמור, הנתבעת קיבלה מעיזבון סבתה המנוחה סכום של 1,200,000 ₪. לאחר ששילמה את חובותיה הרבים נותר לה סכום של 700,000 ש"ח. נטען כי הנתבעת משתמשת בכספי הירושה על מנת לכלכל את עצמה.

חובות הצדדים

81. מהראיות שצירף התובע עולה כי הוא נוהג לקחת הלוואות וכן להסתייע בגמח"ים השונים, מהמסמכים שצירף עולה כי סכום חובותיו השונים נאמד על למעלה מחצי מיליון ₪ (לא כולל חוב המשכנתא בגין הדירה).

82. הנתבעת סילקה את חובותיה באמצעות כספי הירושה.

צרכי הקטינים

83. בכתב תביעתו עתר התובע לתשלום מזונות בסכום של 15,330 ₪ לרבות רכיבי מדור והחזקתו, בנוסף עתר התובע לפסוק סכום של 2,000 ש"ח בגין דמי טיפול. ברם, סכומים אלו לא הוכחו על ידי התובע כפי שצריך היה להיות, שכן תביעת מזונות כפי שכבר נאמר לא פעם הינה ככל תביעה כספית.

84. לטענת הנתבעת, הוצאות ההלבשה והנעלה של הקטינים משולמות רובן במזומן מעמותות המוכרות במגזר החרדי אליו הם משתייכים.

85. מקום שלא כל הצרכים מוכחים, פוסקים בתי המשפט מזונות לפי שיקול דעתם ואומדן הצרכים הסביר והראוי (ראה: ע"א 687/83 מזור נ' מזור, פ"ד לח(3) 29, 33 (1984); ע"א 130/85 ניסים סבן כהן נ' שמעון כהן, פ"ד מ(1) 69 (1979); ע"א 613/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט(3) 825; תמ"ש (טב') 10-04-12107 ס.ג. נ' ע.ג (פורסם בנבו, 25/01/2011); תמ"ש (חד') 1320/01 ע.א. ואח' נ' ע.י. (פורסם בנבו, 18.10.06).

צרכים הכרחיים לקטין עומדים על סכום של כ- 1,300 - 1,400 ₪ לחודש לפני הוצאות מדור וחינוך וזאת כמוסכמה, וללא צורך להוכיחם. כך נקבע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי (עמ"ש 23634-05-15 י. א.פ. נ' ד.א. (פורסם בנבו, 25.2.16)), וכן בהתאם להלכת בית משפט העליון (בע"מ 919/15 ס' 5, 29 לפסיקת הש' פוגלמן).

כמו כן, נפסק מפיו של סגן הנשיא, כב' השופט שנלר, כי יכול והגיע העת להעמיד סכום הצרכים ההכרחיים אשר אינם דורשים הוכחה על סכום 1,600 ₪ לחודש. (עמ"ש (ת"א) 46291-01-16 ג.ג. נ' פלוני (פורסם בנבו, 9.10.17)).

86. התובע אישר בעדותו כי כיום רמת החיים שלו נמוכה וכפי שהעיד:

"אני מסתדר עם זה מצוין, שאני צריך לכתת את רגליי ולהשיג דברים בקושי, אני עושה את זה." (עמ' 9 מול שורות 21-23 לפרוטוקול).

87. עוד אישר התובע בעדותו כי הקטינים _____ ו_____ לומדים בישיבה תורנית בעלות של 500 ₪ לחודש עבור כל קטין (עמ' 9 מול שורות 2-14 לפרוטוקול).

88. בהתאם לעדות התובע, התשלום עבור פסיכולוג לבת _____ עומד על 480 ₪ לחודש (עמ' 10 מול שורות 14-19 לפרוטוקול). הנתבעת ממנת את עלות טיפול הפסיכולוגית של הקטינים (עמ' 10 מול שורות 14-15 לפרוטוקול).

89. מכלל הנתונים שהוצגו לפניי עולה כי צרכי הקטינים דומים לצרכים של קטינים ממוצעים, ברמת חיים דומה ובסכום של 1,300 ₪ לכל קטין לחודש לא כולל מדור והחזקתו.

90. ביחס לדמי המדור הרי שהקטינים מתגוררים עם התובע בדירה אשר כיום שייכת לו במסגרת ההסדר הרכושי אליו הגיעו הצדדים. על הדירה רובצת משכנתא בסכום של 610,000 ₪. ההחזר החודשי עומד על סכום של 3,500 ₪ לחודש. בדירה מתגוררים גם שלושה ילדים נוספים של אשת התובע וילדה משותפת של התובע ורעייתו.

91. בנסיבות אלה, לאחר שבחנתי את הכנסות הצדדים, רכושם, צרכי הקטינים, הסדרי השהות של הקטינים עם האם אשר מתקיימים מעת לעת ולזמן מצומצם, וכן לאור הפערים הכלכליים בין השניים, לא מצאתי לחייב את הנתבעת לשאת בהוצאות הקטינים כפי שנתבעו בכתב התביעה. לא הוכח בפניי כי מדובר באם אמידה המסוגלת להשתתף בתשלום דמי המזונות של ילדיה.

92. יחד עם זאת, הוכח שהנתבעת אישה בסוף שנות ה-30 לחייה, בעלת הכשרה בתחום _____ המסוגלת להתפרנס למחייתה, יכולה לזון את ילדיה ולו באופן חלקי. לכך יש להוסיף את סכום הירושה שקיבלה לאחרונה, בעזרתו הצליחה לשלם את חובותיה ולהותיר לעצמה סכום לא מבוטל בסך של 700,000 ₪.

93. משכך, לא מצאתי מניעה להחיל על האם השתתפות במחצית הוצאות חינוך, כמקובל, מחצית מהוצאותיה טיפול הפסיכולוגי עבור הקטינים, מחצית מהוצאות רפואיות חריגות וכן סכום נוסף עבור מקצת ממזונותיהם השוטפים בעבור ילדיהם הקטינים של הצדדים.

94. סבורני כי התוצאה אליה הגעתי היא בהלימה לחיוב האם מדין צדקה ומכוח עקרונות השוויון אשר מפעמים מזה שונים בפסיקות השונות של בתי המשפט לענייני משפחה מגמה אשר חוזקה ובוססה בהחלטת בית המשפט העליון, בהלכת 919/15.

95. בנסיבות המקרה שלפניי בהם עול מזונותיהם של הקטינים מוטל מזה כ-6 שנים על כתפי התובע ועל כתפיו בלבד, וכאשר הנתבעת פוגשת את הקטינים למספר שעות יום אחד בשבוע כאשר עם הבת הבגירה _____ לא קיים קשר כלל. סבור אני כי מן הראוי והגיע העת שהאם תשתתף ותישא גם היא במזונות ילדיה.

96. לאור זאת, הריני לקבוע כי האם תשתתף במחצית מעלות הישיבות עבור הקטינים _____ ו _____ בסכום של 250 ₪ לחודש עבור כל קטין. בנוסף לכך, תשלם האם לידי האב בעבור כל אחד מהקטינים הנ"ל סכום של 400 ₪ לחודש ובסך הכול 650 ₪ לחודש עבור כל קטין.

97. באשר לקטין _____ אשר כיום הינו כבן 11 שנים תישא האם בסכום של 650 ₪ לחודש אשר ישולמו לידי התובע. אולם, היה וילמד הקטין בעתיד בישיבה תורנית בדומה לאחיו, הרי שהאם תשתתף במחצית עלות הישיבה כנגד הצגת קבלה תקפה ולאחר כל קיזוז או הנחה שמגיע לאב

מהקהילה ותישא בסך נוסף של 400 ₪ לידי האב, במקרה כזה יחליפו הסכומים האמורים, את החיוב שנקבע היום.

98. לא מצאתי לפסוק את מזונותיה של הבת הבגירה _____, משהוכח כי קיים נתק ממושך בין האם לבין הבת וגם לא באופן רטרואקטיבי, ממועד הגשת התביעה.

99. אדגיש וכפי שצינתי לעיל, סירובם של הקטינים להתראות עם הנתבעת והסדרי השהות המצומצמים המתקיימים (אף כי לעתים אינם מתקיימים כלל) אינם באחריותה הבלעדית של האם.

אולם, לאור קיומו של הליך טיפולי פעיל אותו עוברים הקטינים וההורים ובשים לב להלכה הנהוגה ועקרונות השוויון, מצאתי כי גם מנימוק זה מן הראוי להטיל על הנתבעת לשאת ולו באופן חלקי בהוצאות הקטינים גם מתוך תקווה כי השתתפותה בדמי המזונות תאפשר את שיקום מערכת היחסים בינה לבין הקטינים.

100. כולי תקווה כי ישכילו הצדדים לשתף פעולה וליטול חלק פעיל בהליך הטיפולי לטובת ילדיהם הקטינים אשר זקוקים לקשר מיטיב עם שני הוריהם.

101. נוכח האמור לעיל, נקבע בזאת כדלקמן:

א. הנתבעת תשלם לקטינים _____, ו _____ סכום של 1,950 ₪ וכן במחצית עלות ישיבה לבן _____, כאשר יחל את לימודיו, לאחר ניכוי הנחות ככל ויהיו.

ב. תוקף החיוב החל מיום מתן פסק דין זה.

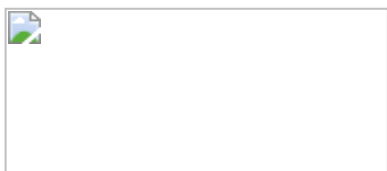
ג. התשלום יתבצע עד להגעת כל אחד מהקטינים לגיל 18 או עד סיום לימודיו התיכוניים, המאוחר מבין השניים, אם ישרתו מי מן הקטינים בצה"ל- כי אז במהלך תקופת הישרות הצבאי תשלם האם לידי האב 1/3 מסכום המזונות אותו שילמה עד לאותה העת.

102. אל נוכח התוצאה אליה הגעתי לא מצאתי ליתן צו להוצאות. כל צד יישא בהוצאותיו.

103. תואיל המזכירות לסגור את התיק ולשגר את פסק הדין.

104. פסק הדין מותר לפרסום בהשמטת כל פרט מזהה.

ניתן היום, ט' שבט תשע"ט, 15 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

דינים ועוד - מבית חשבים ה.פ.ס. מידע עסקי בע"מ
[/http://www.dinimveod.co.il](http://www.dinimveod.co.il)